Maatschappelijk Convenant Noordzeevisserij

Juni 2013

Voor alle partijen een waagstuk

Binnen het Maatschappelijk Convenant Noordzeevisserij gingen natuur- en milieuorganisaties, visserijorganisaties en overheidsvertegenwoordigers op gelijkwaardige basis in overleg. Dat was voor alle partijen een waagstuk. Toch is belangrijke vooruitgang geboekt.

Mede dankzij het convenant is de visserijsector zich meer bewust geworden van de maatschappelijke context waarin zij werkt. Dat betekent verantwoordelijkheid nemen voor het beheer van de Noordzee en daarover afspraken maken met maatschappelijke partners. Binnen het convenant zijn bijvoorbeeld op het terrein van certificering en natuurbescherming belangrijke stappen vooruit gezet.

Juist als het gaat om vraagstukken van grote importantie ontstaan gemakkelijk spanningen. De communicatie tussen maatschappelijke organisaties en sectororganisaties verliep broos. De internationale context en het gebrek aan informatie over natuur- en visserijwaarden maakten het soms extra lastig. Bovendien leidden de per kabinetsperiode wisselende bestuursstijlen en het opheffen van Productschap Vis tot grote veranderingen voor betrokkenen.

Hoewel het convenant is afgerond, beseffen alle partijen dat ze elkaar nodig hebben. Ik ben ervan overtuigd dat zij nieuwe manieren vinden om structureel te werken aan een duurzame sector.

Als onafhankelijk voorzitter mocht ik leiding geven aan het bestuurlijk overleg. Dat was een mooie positie waar ik veel van heb geleerd. Ik dank alle betrokkenen voor de goede samenwerking en wens hen veel succes in de toekomst.

Jan Heijkoop

Terugblik op 5 jaar convenant

In juni 2008 ondertekenden negen partijen het Maatschappelijk Convenant Noordzeevisserij. Doel was om samen te werken aan een duurzame en maatschappelijk gewaardeerde Noordzeevisserij. Vijf jaar later zijn er belangrijke stappen gezet en is de tijd rijp om het convenant af te ronden.

Het advies 'Vissen met tegenwind' van de Task Force Duurzame Noordzeevisserij, stond in 2008 mede aan de basis van het convenant. Destijds verkeerde de Nederlandse kottersector door stijgende brandstofprijzen, verlaging van visquota en achterblijvende prijsvorming in een moeilijke situatie. Om het tij te keren spraken negen partijen (zie kader) af om binnen het convenant te gaan werken aan vijf thema's: duurzame vis, communicatie, onderwijs, beschermde gebieden en bestandsbeheer.

Convenantpartners in 2008

Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij

De Nederlandse Vissersbond

De producentenorganisaties Oost (Urk), Wieringen, Texel en West

Wereld Natuur Fonds Nederland

Stichting De Noordzee

Productschap Vis

Samenwerking

De samenwerking was niet altijd makkelijk. Belangen leken soms onverenigbaar en partijen moesten voortdurend schakelen tussen de wensen van hun achterban, de ideeën van convenantpartners en (Europees) beleid. Als gevolg van meningsverschillen stapten twee producentenorganisaties tijdens de looptijd uit het convenant. Later sprak hun nieuwe koepelorganisatie VisNed de ambitie uit de samenwerking toch voort te zetten, mits een aantal afspraken en ambities zou worden aangepast.
In mei 2013 trok de Vissersbond zich terug, vanwege onvrede over de discard ban, een verbod op het overboord zetten van bijvangsten.

Terug- en vooruitblik

Ondanks de stevige uitdagingen hebben alle partijen zich in de convenantperiode sterk ingespannen afspraken te maken en resultaten te boeken. Begin 2013 besloten zij gezamenlijk het convenant af te ronden. De huidige tijd brengt andere thema's met zich mee en vraagt om nieuwe vormen van samenwerking. In deze krant een terugblik op vijf jaar convenant en een vooruitblik op de uitdagingen voor de toekomst.

Kottervisserij Noordzee grotendeels MSC gecertificeerd

Interview met Nathalie Steins, manager Benelux, MSC

Het bevorderen van een duurzame kottervisserij op de Noordzee was één van de hoofdthema's van het Maatschappelijk Convenant Noordzeevisserij. Doel was dat de volledige kottersector in 2012 over een duurzaamheidcertificaat van het Marine Stewardship Council (MSC) zou beschikken. "Het grootste deel van de sector is inmiddels gecertificeerd", vertelt Nathalie Steins.

Terugblikkend is Steins tevreden over de geboekte resultaten. "De doelstelling ten aanzien van certificering was zonder meer ambitieus. De meerderheid van de kottervissers is er desondanks in geslaagd een MSC certificaat te verkrijgen. Alleen de boomkorvisserij is iets minder ver, maar treft wel voorbereidingen voor certificering. Ik heb er alle vertrouwen in dat de volledige sector in de nabije toekomst gecertificeerd zal zijn."

Kritisch

Aan dat resultaat ging een stevige inspanning van alle betrokkenen vooraf. Steins: "De visserijsector stelde zich aanvankelijk kritisch op ten aanzien van certificering. Begrijpelijk, want verduurzaming vereiste een grote innovatieslag en over de financiële en technische haalbaarheid bestonden veel vragen. Tegelijkertijd zagen alle partijen in dat vernieuwing noodzakelijk was om zowel de sector als de Noordzee gezond te houden. Regelmatig is er stevig gediscussieerd, maar uiteindelijk bleek het gezamenlijke belang groot genoeg om tot resultaat te komen."

Toekomst

"Dat er goede resultaten zijn geboekt, betekent overigens niet dat we nu achterover kunnen leunen", vervolgt Steins. "Ook in de toekomst moeten we ons blijven inspannen om het verduurzamingsproces voort te zetten. MSC ondersteunt de visserijsector daarbij onder meer met advies. Daarnaast ligt er voor alle partijen gezamenlijk een aantal beleidsmatige uitdagingen. Een voorbeeld daarvan is het visserijonderwijs, waarin duurzaamheid mijns inziens nog niet de aandacht krijgt die het verdient. Al met al hoop ik daarom dat we de ingeslagen weg gezamenlijk voort kunnen zetten."

MSC in een notendop

MSC is een internationaal certificeringsprogramma voor duurzaam gevangen vis, herkenbaar aan het opvallende blauwe keurmerk. De belangrijkste voorwaarden voor duurzame visserij zijn dat het visbestand gezond is, het gecontroleerd wordt bevist en dat het effect op het ecosysteem minimaal is. Deskundigen hebben deze voorwaarden uitgewerkt in een set meetbare criteria, die tot in detail beschrijft waaraan een visser moet voldoen. De beoordeling vindt plaats door onafhankelijke certificeringbureaus. Zo kan de consument erop vertrouwen dat vis met het MSC-keurmerk ook écht duurzaam gevangen is. Kijk voor meer informatie op www.msc.org/nl.

GECERTIFICEERD DUURZAME VISSERIJ MSC www.msc.org/nl ™

Alle wildgevangen vis bij Lidl MSC gecertificeerd

Interview met Marlijn Somhorst, Lidl Nederland

Sinds 2011 beschikt het volledige assortiment wildgevangen vis in de koeling en diepvries van supermarktketen Lidl over het MSC-keurmerk. "In 2005 lag het eerste MSC-product in de schappen en sinds die tijd zijn steeds meer producten van het keurmerk voorzien. Met als resultaat dat al onze wildgevangen vis in de koeling en diepvries inmiddels gecertificeerd is", vertelt Marlijn Somhorst, manager Corporate Social Responsibility bij Lidl Nederland. Lidl kiest er bewust voor vis met MSC-keurmerk aan te bieden. "Ons motto is 'de hoogste kwaliteit voor de laagste prijs', MSC gecertificeerde vis sluit daar uitstekend bij aan. Het keurmerk waarborgt dat we nu én in de toekomst duurzaam gevangen vis kunnen aanbieden. Bovendien tonen we aan dat duurzaam gevangen vis voor iedereen toegankelijk is", besluit Somhorst.

Interview Founders

Carel Drijver

Henri Kool

Nathalie Steins

Addy Risseeuw

“Mét elkaar praten, niet óver elkaar!”

Interview met Carel Drijver (Wereld Natuur Fonds), Henri Kool (Ministerie Economische Zaken), Nathalie Steins (destijds Productschap Vis, momenteel MSC) en Addy Risseeuw (destijds Productschap Vis, momenteel MO-productschappen).

Het Wereld Natuurfonds, Productschap Vis en Ministerie van Economische Zaken behoorden in 2008 tot de ondertekenaars van het Maatschappelijk Convenant Noordzeevisserij. Gezamenlijk blikken zij terug op de afgelopen vijf jaar.

“Aanleiding voor het convenant was het rapport ‘Vissen met tegenwind’ van de Task Force Duurzame Noordzeevisserij”, begint Henri Kool. De taskforce had tot doel strategieën te bedenken om de kottersector uit de economische crisis te halen. Eén van de aanbevelingen was gezamenlijk in te zetten op een economisch én ecologisch duurzame visserij. Carel Drijver: “Dat sloot aan bij de behoefte van de visserijsector aan meer maatschappelijk draagvlak. Bovendien onderkende de sector dat verandering nodig was om de economische continuïteit te waarborgen.”

Waarom deden jullie mee?

Volgens Nathalie Steins was een gezamenlijke routekaart noodzakelijk om tot verbetering te komen. “Alle partijen zagen dat in. Doel was de visserij te verduurzamen en tegelijkertijd rust te brengen in het overleg tussen sector, overheid en natuurorganisaties.” Het WNF beschouwde het convenant als een win-win situatie. Drijver: “Wij wilden de soortenrijkdom laten terugkeren die de Noordzee van oudsher kenmerkt. Dat zou ook de productieve soorten ten goede komen en zodoende gunstig uitpakken voor de visserij.”
In een snelkooksessie maakten de partijen afspraken over vijf thema’s. Drijver: “Certificering was voor mij de ruggengraat van het convenant. We gingen voor een goed keurmerk dat de verduurzaming van de visserij zou borgen.” Kool: “Ook het verbeteren van de onderlinge communicatie was een belangrijke ambitie; meer mét elkaar praten en minder óver elkaar.”

Hoe verliep de samenwerking?

Drijver: “Er zijn mooie resultaten geboekt, onder meer met certificering. Ook waren we in Brussel succesvol met de lobby voor het toelaten van de pulskor.” Addy Risseeuw is het daar mee eens: “De sector heeft belangrijke vooruitgang geboekt, bijvoorbeeld op het gebied van brandstofbesparing en nieuwe vistechnieken.” Toch ging het niet altijd van een leien dakje. Drijver: “Visserijvertegenwoordigers zitten in een lastige positie. Het bleek vaak moeilijk om draagvlak te krijgen bij hun achterban, waardoor gemaakte afspraken soms werden teruggedraaid.” Risseeuw vult aan: “Ondernemers en bestuurders hebben de vereiste omschakeling in hun houding en denken niet helemaal gemaakt. Nog te vaak nemen zij een defensieve houding aan tegenover verduurzaming.”

Grootste succes?

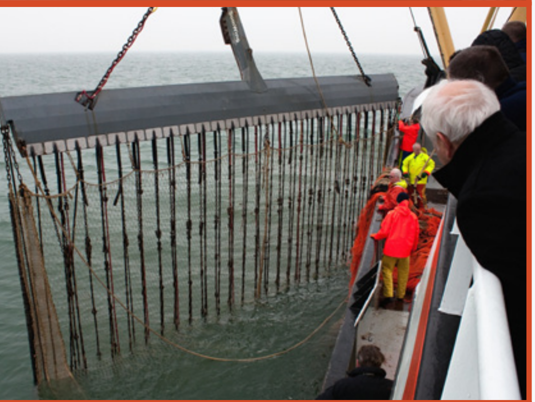
“Het convenant heeft de dialoog op gang gebracht tussen overheid, sector en maatschappelijke organisaties. Dat is een belangrijke stap vooruit”, aldus Risseeuw. Kool sluit zich daarbij aan: “De grootste winst is voor mij dat iedereen overtuigd is van de noodzaak van verduurzaming. De bereidheid tot innoveren is aanwezig en resulteert steeds vaker in concrete acties. Het juiste klimaat daarvoor is mede dankzij het convenant geschapen.”

En de toekomst?

Volgens Risseeuw is er nog een wereld te winnen door de samenwerking in de keten op te zoeken. Drijver ziet daarnaast kansen voor een breder en meer multifunctioneel ondernemerschap: “bijvoorbeeld door diensten aan te bieden aan windparken en in beschermde gebieden.” Al met al zijn de gesprekspartners het erover eens dat samenwerking ook in de toekomst noodzakelijk blijft. Steins: “Een ‘convenant 2.0’ met commitment van alle partijen en de benodigde middelen, zou wat mij betreft een goede aanpak zijn.” Kool besluit: “De huidige actualiteit vraagt nieuwe samenwerkingsvormen en soms betrokkenheid van andere partijen. Maar dat we elkaar nodig hebben, is duidelijk!”

Innovatie van de vloot

Innovatie in de visserijsector

De visserijsector spant zich stevig in als het gaat om de ontwikkeling van nieuwe, duurzamere, visserijtechnieken. Dit is niet alleen nodig omdat brandstofprijzen zijn gestegen en visprijzen gedaald, maar ook omdat de maatschappij steeds meer vraagt om duurzaam gevangen vis.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, werden nieuwe visserijtechnieken zoals de Pulskor, de Flyshoot en de Twinrig ontwikkeld. Allemaal alternatieven voor de traditionele boomkorvisserij, waarbij niet langer met zware wekkerkettingen over de zeebodem wordt gesleept. Momenteel gaat het onderzoek naar vernieuwing van de sector onverminderd verder. Zo wordt vanuit het Masterplan Duurzame Visserij een nieuw type visserijvaartuig ontwikkeld. Dergelijke innovaties zijn mede mogelijk dankzij financiële ondersteuning van de Nederlandse overheid.

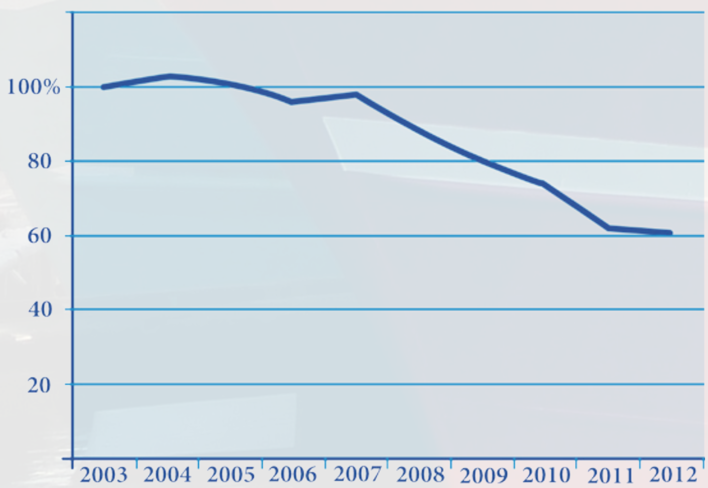
Brandstofverbruik gehalveerd

Het resultaat mag er zijn: dankzij de genoemde innovaties is het totale jaarlijkse brandstofverbruik meer dan gehalveerd. Met als gevolg een forse reductie van de CO_2-uitstoot én een daling van de bedrijfskosten. Bovendien is de impact van de platvisvisserij op het zeemilieu substantieel gedaald. Toepassing van onder meer de Puls-Wing heeft bijvoorbeeld geleid tot minder ongewenste bodemberoering en bijvangst.

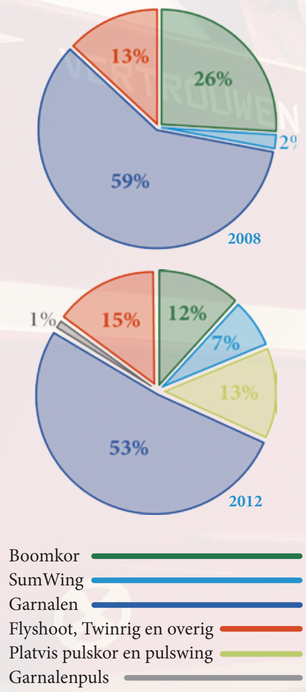
Toekomstige uitdagingen

Ondanks deze successen heeft de toekomst nog een flink aantal uitdagingen voor de sector in petto. De hoge snelheid waarmee maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen in beleid en regelgeving elkaar opvolgen, vraagt nieuwe manieren van organiseren en innoveren. Naast het doorontwikkelen van technische innovaties, is modernisering van bedrijfsmodellen en ondernemerschap noodzakelijk. Adequaat blijven inspelen op de wensen van de consument en maatschappij is daarbij een must.

Index brandstofverbruik Nederlandse kottervloot (jaar 2003=100%)

Aandeel visserijmethoden in totaal

Het Nederlands Visbureau, onderdeel van Productschap Vis, ontwikkelde in samenwerking met Wereld Natuur Fonds en Stichting de Noordzee een expositie over vistechnieken op de Noordzee. Deze semi-permanente tentoonstelling is te zien in het Oceanium binnen Diergaarde Blijdorp. (Foto: Diergaarde Blijdorp)

Een volwassen sector die verantwoordelijk produceert

Interview met Kees Taal, projectleider Kenniskringen Visserij, Wageningen UR – LEI

"De visserij werkt op diverse manieren aan vernieuwing en de Kenniskringen Visserij van het LEI helpen daarbij. Binnen deze studiegroepen komen vissers samen om kennis te vergaren en te delen. Het LEI bekijkt samen met de verschillende kenniskringen en een speciale klankbordgroep met welke onderwerpen vissers aan de slag willen om de sector te versterken.
De pulsvisserij is het belangrijkste thema waarop de afgelopen jaren winst is geboekt. In het begin was het vaak lastig om voortgang te realiseren. We wisten nog niet of de techniek zou werken en over de financiering bestond veel onzekerheid. Desondanks waren vier vissers bereid de pulstechniek te proberen. Dat is heel belangrijk geweest, want door goede resultaten is het vertrouwen in het systeem enorm gegroeid.
Eén van die resultaten is een sterke afname van het energiegebruik. Dat motiveert andere vissers om de overstap naar de pulskor ook te maken. Als ondernemer zijn zij immers continu op zoek naar de juiste balans tussen uitgaven en opbrengsten.
Als ik terugblik op de afgelopen jaren, signaleer ik belangrijke veranderingen binnen de visserij. Steeds meer wil men zich profileren als een volwassen sector die op verantwoorde wijze produceert. Als het gaat om vernieuwing, wordt het belang van samenwerking -tussen vissers onderling en met maatschappelijke organisaties- steeds meer onderkend. Want als je goed luistert, hoor je meer!"

Werken aan een vers en eerlijk visje

Interview met Johan Baaij, pulsvisser TH-10

"Onder invloed van lage visprijzen en de hoge brandstofprijs is de afgelopen jaren stevig geïnvesteerd in kostenbesparingen. Dat heeft geleid tot het gebruik van nieuwe technieken waarbij met minder weerstand wordt gevist. De opkomst van de pulsvisserij is in dat verband een grote stap vooruit geweest.
In kenniskringen en de nieuwe 'Blueports' blijven vissers zoeken naar vernieuwingen die de sector gezonder maken. Bijvoorbeeld door het gebruik van nieuwe materialen of andere aandrijfsystemen. De grote hoeveelheid projectaanvragen bewijst in dat verband dat innovatie leeft. Soms zijn innovatieve ondernemers het beleid zelfs vóór en worden ze beperkt door onwerkbare regels. Dat is jammer. Want alleen met steun van de Nederlandse en Europese overheid houden we een gezonde sector waar Nederland trots op kan zijn.
In de toekomst verwacht ik verdere vernieuwing en verduurzaming in de keten, gericht op korte lijnen met de consument en het beperken van transportkilometers. De eerste stap daartoe is het project 'Vers van de Visser', waarbij we samen met vervoerders en verwerkende industrie werken aan een vers en eerlijk visje.
Voorheen werkten ondernemers voornamelijk individueel aan vernieuwing en was de visserij enigszins in zichzelf gekeerd. Recentelijk is de openheid sterk gegroeid, waardoor de inspanningen van de sector zichtbaarder zijn geworden. Meer en meer gaan vernieuwing en samenwerking -ook met overheden en ngo's- hand in hand. Hierdoor verbeteren de resultaten en zal de consument eerlijke verse vis steeds meer gaan waarderen."

Ontwikkeling Natuur

Goede resultaten met natuurbescherming

De Noordzee is een visrijk systeem met een hoge productie en vormt daarmee een bijzondere bron van leven. Tegelijkertijd is de visserijdruk op veel plekken hoog. Om de kwaliteit van het ecosysteem te waarborgen is extra bescherming van soorten en gebieden noodzakelijk.

Naast de bekende tong, schol en kabeljauw leven in de Noordzee beschermingswaardige soorten als de zeeappel en de noordkromp. Van een aantal langlevende soorten, zoals haaien en roggen, komen daarnaast nauwelijks oudere dieren meer voor. Ook kwetsbare leefgebieden verdienen bescherming. Denk bijvoorbeeld aan mossel- en oesterbanken of gebieden die fungeren als voedselbron voor vogels en zeezoogdieren.

Gebiedsbescherming

Binnen het convenant hebben de partijen gewerkt aan afspraken over de visserij in een aantal gebieden. Het VIBEG-traject ging over de Noordzeekustzone en de Vlakte van de Raan. Het internationale FIMPAS-traject betrof visserijmaatregelen voor het Friese Front, de Klaverbank en de Doggersbank. In deze trajecten deelden partijen kennis en leerden onder leiding van een onafhankelijke voorzitter elkaars ambities en toekomstbeelden kennen.

Visserijmaatregelen

In beide trajecten is toegewerkt naar afspraken over visserijmaatregelen. Deze betreffen vooral de bodemberoerende visserij en hebben tot doel de aantasting van de bodem tegen te gaan. Zo is binnen VIBEG een zoneringsysteem ontwikkeld met gebieden waar wél, alleen onder voorwaarden of helemaal niet mag worden gevist. Deze maatregelen zijn inmiddels geïmplementeerd. Ook het FIMPAS traject probeert voor het Friese Front en de Doggersbank gedragen voorstellen voor maatregelen op te leveren. Voor de Klaverbank is geen gezamenlijk voorstel bereikt.

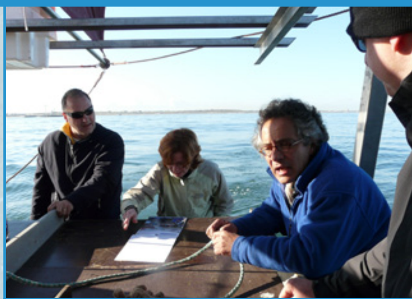
Meer maatschappelijke waardering

Interview met Ton IJlstra, projectleider VIBEG en FIMPAS, Ministerie van Economische Zaken

“Als het gaat om gebiedsbescherming hebben we de afgelopen jaren belangrijke stappen vooruit gezet. Zo is afgesproken dat de Noordzeevisserij in de kustzone na 2016 overwegend duurzaam is, hetgeen bijvoorbeeld betekent dat in de kwetsbare gebieden geen wekkerkettingen meer worden gebruikt. Ook de maatschappelijke waardering voor de visserijsector is toegenomen. Steeds meer mensen zien in dat de visserij zich inspant voor verduurzaming, bijvoorbeeld door over te schakelen op de pulskortechniek.

Onder de vlag van het convenant zijn de visserijsector, maatschappelijke organisaties en de overheid gezamenlijk aan de slag gegaan met natuur-bescherming. Voor ons als overheid is dat een nieuwe aanpak. Bij VIBEG is die succesvol gebleken, hoewel het niet altijd eenvoudig was. Nog steeds rijzen er soms twijfels over de gemaakte afspraken, met spanningen tijdens het uitvoeringstraject als gevolg. Dat is echter onlosmakelijk verbonden aan het maken van vernieuwende afspraken met veel impact.

Het maatschappelijk convenant heeft de afgelopen periode gefungeerd als belangrijk platform om moeilijke punten en spanningen tussen partijen te bespreken. De succesfactor bij VIBEG was dat deelnemers hun verantwoordelijkheid namen en over hun schaduw heenstapten. Het resultaat is wellicht een complex systeem, maar ik ben ervan overtuigd dat het positief zal uitpakken!”

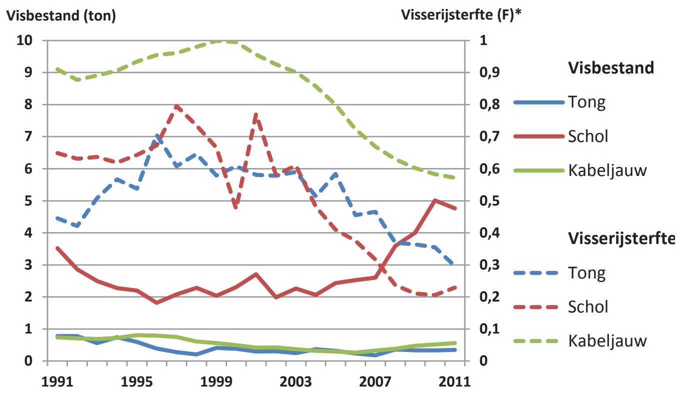
Bestanden

Scholbestand terug op gezond niveau

Het Europees Visserijbeleid van de Europese Unie heeft tot doel overbevissing te voorkomen. Met een set maatregelen, waaronder visserijquota, zeedagen en diverse technische maatregelen, worden visserij en visbestanden gereguleerd. Met succes: het schol-bestand is inmiddels terug op een gezond niveau.

Belangrijke commerciële vissoorten die onder het visserij-beleid vallen, zijn tong, schol en kabeljauw. Zo'n 75% van de totaal toegestane vangst van tong in de Europese Unie komt voor rekening van de Nederlandse kottervisserij. Voor schol is dat 37%. Bijgaand figuur laat zien dat het scholbestand de laatste tien jaar aanzienlijk is gegroeid en zich sinds 2011 weer op een gezond niveau bevindt. De kabeljauw- en tongbestanden zijn nog niet op een dergelijk niveau teruggekeerd. Mede door extra herstelmaat-regelen en een afname van de visserijdruk laten deze bestanden wel een lichte groei zien.

Ontwikkeling bestanden

Bron: ICES (2012)
* F is de verhouding tussen de jaarlijkse vangst en het bestand aan maatse vis. Als F bijvoorbeeld 0,5 is, wordt dus de helft van een bestand weggevangen.

Maatschappelijk convenant heeft nut bewezen

Tweegesprek Pim Visser, VisNed, en Eelco Leemans, Stichting de Noordzee

Tijdens de uitvoering van het Maatschappelijk Convenant Noordzeevisserij liepen de discussies soms hoog op, onder meer tussen Stichting de Noordzee en VisNed. Toch zijn beide organi-saties steeds met elkaar in gesprek gebleven. Pim Visser van en Eelco Leemans reageren op vier stellingenn.

Het Maatschappelijk Convenant Noordzeevis-serij heeft haar nut bewezen.
Visser: "Jazeker. Daardoor is de discussie gevoerd die nodig is om invulling te geven aan verduurzaming. Met het begrip 'duurzaam' kun je zonder dialoog alle kanten op."

Leemans: "Ja, het heeft de communicatie tussen partijen op gang gebracht. We hebben elkaar én elkaars standpunten beter leren begrijpen. Spijtig dat enkele partijen uit het convenant stapten."

Natuurorganisaties hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de verduurzaming van de Noordzeevisserij.
Visser: "Ja, maar we hadden méér kunnen bereiken. Maatschappelijke organisaties zijn van nature ongeduldig en vissers hebben van nature weerstand tegen verandering. Die kloof hebben we onvol-doende overbrugd."

Leemans: "Ja, bijvoorbeeld door mee te denken over innovaties als de pulsvisserij en de Sumwing en door experimenten de ruimte te geven. Om echt een verschil te maken zouden echter meer gebieden gesloten moeten worden."

Het herstel van visbestanden bewijst dat de Noordzeevisserij op de goede weg is.
Visser: "Zeker, in korte tijd zijn we van een situ-atie waarin bestanden als 'gevaarlijk laag' werden gekwalificeerd, gekomen tot bevissing volgens het principe van de maximaal duurzame oogst. Dat had niemand verwacht!"

Leemans: "Vanuit economisch oogpunt wel, maar vanuit natuurwaarden gezien niet. Als er meer tong en schol is, maar het gaat slecht met de haai en rog, ligt er nog een flinke uitdaging."

De Noordzeevisserij wordt maatschappelijk gewaardeerd.
Visser: "Nee, de beeldvorming over de sector is nog steeds negatief, ook van de kant van maatschappelijke organisaties. Over de enorme verbetering die is gerealiseerd, zou meer gecom-municeerd moeten worden."

Leemans: "Ja, mijn indruk is dat er onder de bevolking brede waardering bestaat voor 'de visser' en de visserij."

Eelco Leemans

Pim Visser

Europa

Nieuw Gemeenschappelijk Visserij Beleid

Gezonde vispopulaties én een rendabele, duurzame visserijsector. Dat is de kern van het nieuwe Gemeenschappelijke Visserijbeleid (GVB) van de Europese Unie, dat in 2014 van kracht moet gaan. Van de vissers vraagt dat een andere manier van werken.

Na tien jaar is het GVB van 2002 aan vervanging toe. Het oude beleid heeft een aantal belangrijke verbeteringen teweeggebracht, waardoor een groot aantal visbestanden in de Noordzee herstelt. Toch zijn niet alle problemen opgelost: er is nog steeds een grote ongewenste bijvangst en de economische prestatie van enkele sectoren blijft achter.

Aanlandplicht

Binnen het nieuwe GVB vormt de 'aanlandplicht' een grote uitdaging. Alle resterende vangsten moeten aan land worden gebracht, zodat meer inzicht in de werkelijke vangsten ontstaat. Voor bijvangst die niet geschikt is voor menselijke consumptie moet een markt ontwikkeld worden. Dit vraagt van de visserij een nieuwe werkwijze. Daarnaast bieden nieuwe beheerplannen in het GVB een kader om met lidstaten en stakeholders te komen tot milieubescherming en een meer selectieve wijze van vissen.

Ambitieus

Het nieuwe beleid is ambitieus. Het Ministerie van Economische Zaken zal de sector daarom zo veel mogelijk faciliteren bij de benodigde omschakeling. Een nieuw pakket van fondsen en instrumenten biedt daarbij extra ondersteuning.

Hoe verder zonder convenant?

De convenantpartners willen ook na afronding van het convenant blijven samenwerken. Er blijft behoefte aan een ontmoetingsplek om op bestuurlijk niveau relevante en lastige thema's te bespreken en standpunten te delen.

Dat gebeurt in de toekomst niet meer onder leiding van een onafhankelijk voorzitter of met een door het convenant bepaalde agenda. Die ontwikkeling vraagt een actievere rol van de betrokken partijen. Dat heeft als voordeel dat er energie in zit. Ook biedt de nieuwe situatie meer vrijheden in het bepalen van de agenda en het uitnodigen van partijen. De uitdaging is om binnen de actualiteit en met een wisselende tafelbezetting diepgang te bereiken en voortgang te boeken.

Volwassen samenwerking

Judith Elsinghorst, MT-lid Duurzame Visserijketen, Ministerie van Economische Zaken

"De komende tijd komt er vanuit Europa veel op ons af. Als gevolg van het nieuwe GVB moeten vissers nog selectiever gaan vissen om ongewenste bijvangsten te voorkomen. Bovendien neemt de administratieve last toe. Een nieuwe werkgroep aanlandplicht, met vertegenwoordigers van visserij, NGO's, wetenschap, beleid en handhaving, gaat verkennen welke aanpak in dit verband het meest doeltreffend is.

Daarnaast worden de meerjarenbeheerplannen in het nieuwe GVB aangepast. Dat heeft tot gevolg dat de visserijquota minder schommelen dan voorheen. Ook de sector en maatschappelijke organisaties zijn positief over het beheer via meerjarenplannen.

Al met al constateer ik dat er de afgelopen jaren een belangrijke omslag is gemaakt in het werkveld. Steeds meer erkennen partijen elkaars belangen en onderschrijven de noodzaak tot samenwerking. Dat brengt verschillende werelden dichterbij elkaar en leidt tot een volwassen samenwerking die past bij de huidige tijd. Natuurlijk zijn moeilijke afwegingen ook in de toekomst niet altijd te vermijden. Maar die kunnen we gezamenlijk aan!"

Colofon

In opdracht van
Ministerie van Economische Zaken.

Contact
Henk Offringa, Ministerie van EZ
070 - 378 4048
h.r.offringa@minez.nl

Oplage
70 (naast digitale verspreiding)

Drukwerk
Digigrafi, Veenendaal

Tekstredactie en vormgeving
wing partner in ruimte en ontwikkeling

Ministerie van Economische Zaken

WWF

Productschap VIS natuurlijk verantwoord

Stichting De Noordzee

VisNed vissers met toekomst